

EXTINDEREA VOLUMULUI INFORMAȚIONAL AL CATALOGULUI ELECTRONIC PRIN RETROCONVERSIE ȘI BARCODAREA DOCUMENTELOR

EXPANSION OF THE VOLUME OF INFORMATION OF ELECTRONIC CATALOGUE THROUGH RETROCONVERSION AND BARCODING THE DOCUMENTS

Varvara GANEA

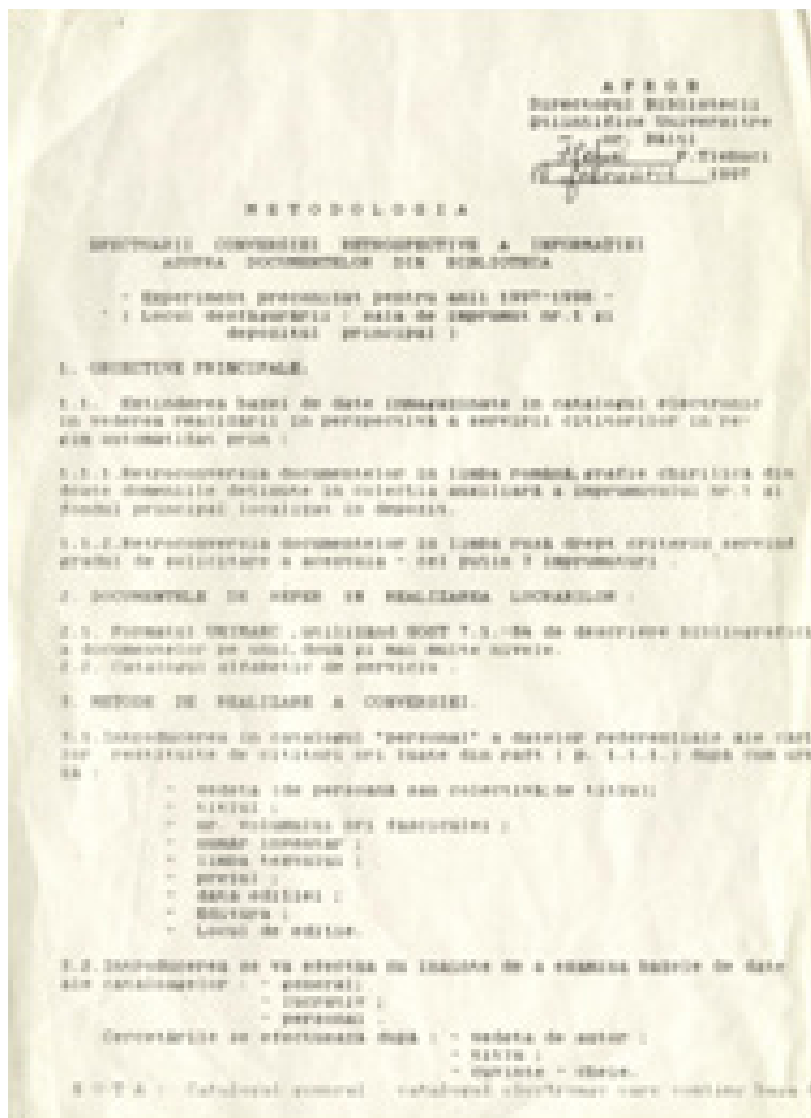
Abstract: *Library automating processes offers a lot of advantages for the library and librarians. With the start of this work, retroconversion and barcoding the documents are inevitable processes for ensure access to information about the collections of the library (documents acquired by the computerization of the library), the expansion of the database, the promotion of collections, loan documents in computerized system of large collections, verification and ordering collections in traditional and electronic catalogues.*

All this is realized in Balti university library according of a well-defined strategic vision, accompanied by a logistical support and technical equipment.

În Biblioteca universitară bălțeană, automatizarea activității biblioteconomice a început cu peste două decenii în urmă, devenind la acel moment nu numai o opțiune ci și o necesitate. Automatizarea proceselor de bibliotecă ofera o mulțime de avantaje pentru bibliotecă și bibliotecari, mai ales, pentru utilizatori, deoarece serviciile oferite sunt mult mai prompte și mai adecvate solicitărilor.

Repere istorice

În anul 1997 s-a dat start conversiei retrospective a datelor bibliografice din catalogul tradițional în catalogul electronic, preconizat pentru anii 1997-1998 conform *Metodologiei conversiei retrospective a informației asupra documentelor din bibliotecă* (metodologie elaborată: I. Afatin și L. Mihaluța; red.: E. Harconița). Obiectivele principale ale acestei *Metodologii* erau: *Extinderea bazei de date înmagazinate în catalogul electronic...*, *Retroconversia documentelor în lb. română, grafie chirilică din toate domeniile deținute în colecția uzuală, Retroconversia documentelor în limba rusă drept criteriu servind gradul de solicitare a acestuia.* Tot aici erau prezentate *Documentele de reper în realizarea proceselor: Formatul UNIMARC, Gost 7.1-84 de descriere bibliografică a documentelor, Catalogul tradițional de serviciu și Metodele de realizare.*

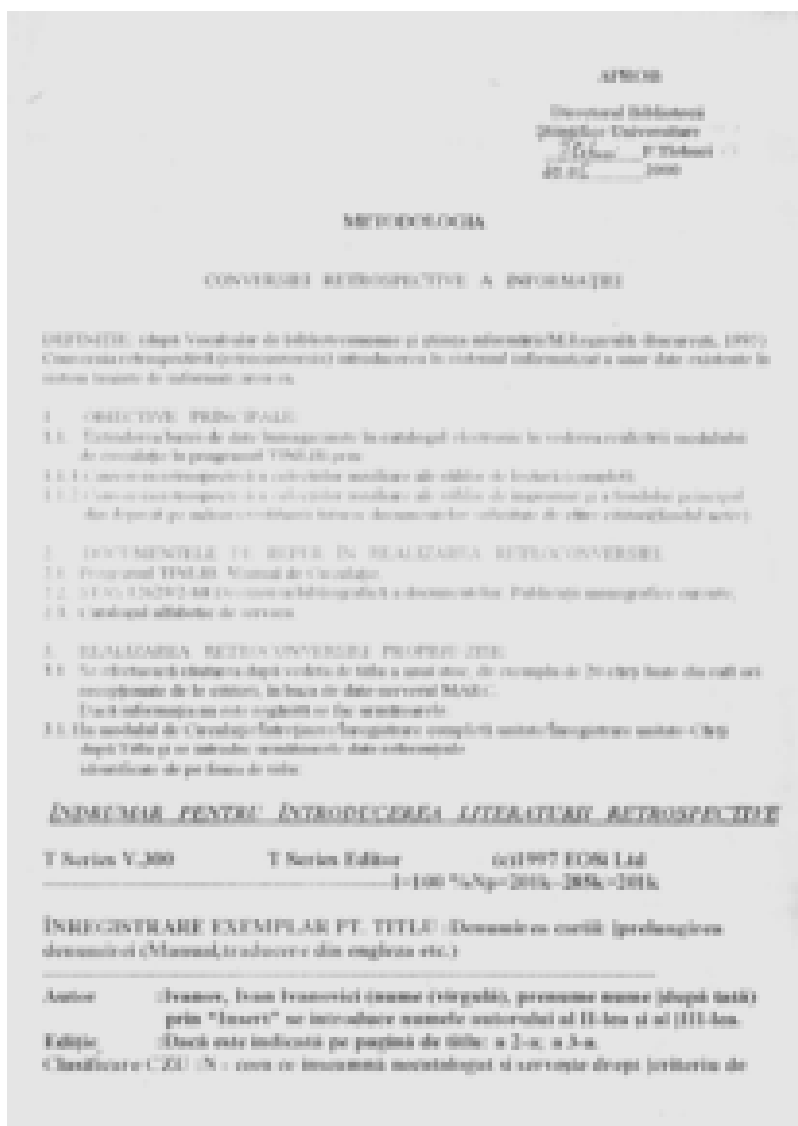
Datorită Proiectului „ABUB – SOROS-98” (HARDWARE) subvenționat de Fundația SOROS – Moldova și OSI Budapesta, Biblioteca a procurat hard și Softul TINLIB de la firma IME București.

La sfârșitul anului 2000 a demarat etapa a III-a de informatizare a Bibliotecii, care prevedea trecerea la retroconversie împreună cu barcodarea documentelor, utilizând Modulul Circulație.

După aprobarea metodologiei respective, a început procesul propriu – zis : Căutarea după titlu a unui document, dacă este găsit – se adaugă doar numărul de inventar al cărților revenite de la utilizatori, dacă nu este găsit, în Modulul Circulație/Întreținere/Înregistrare complet unitate/Înregistrare unitate – Cărți după titlu înregistrează autorul, titlul și celelalte date de referințe obligatorii de pe foaia de titlu ori

alte zone ale cărții.

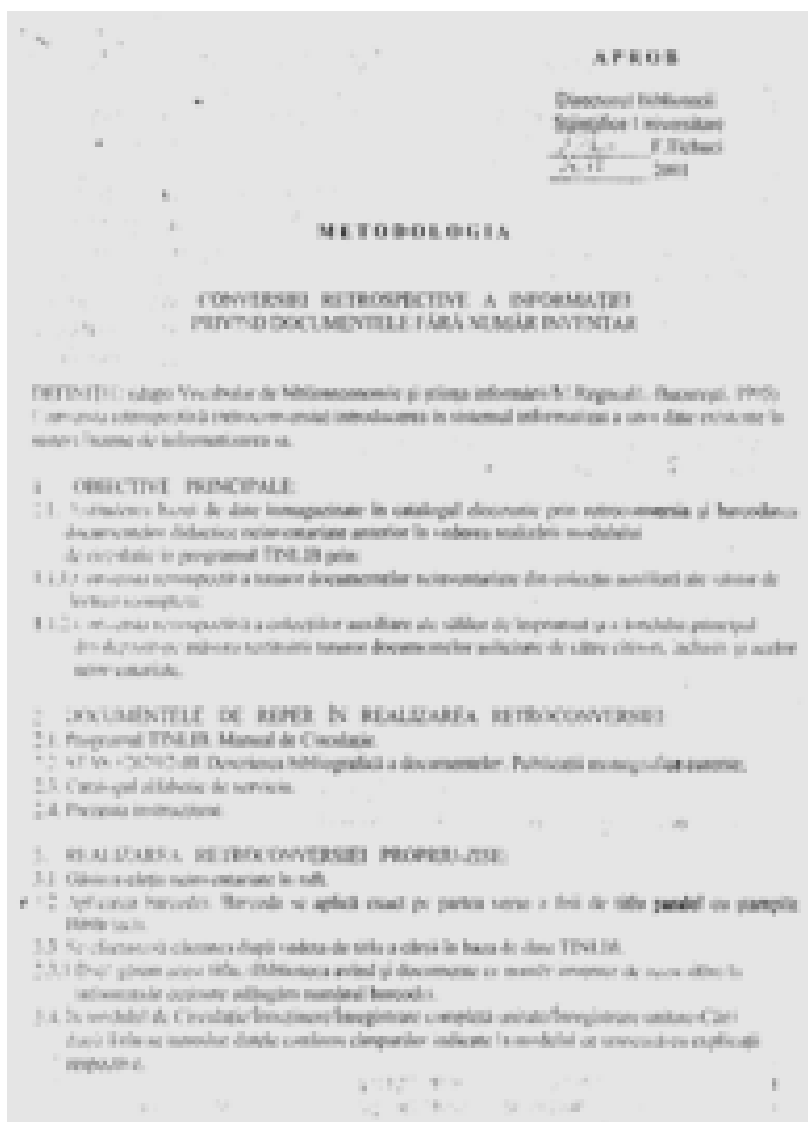
În luna decembrie 2001 a fost elaborată *Metodologia Conversiei Retrospective*

a Informației privind Documentele fără **Număr Inventar**. Documentele neinventariate (cantitățile mari de literatură didactică) primeau un număr special de inventar 000 001, care era înregistrat pe versoul foii de titlu a cărții, acumulându-se informații autentice despre manuale, metodici, dicționare, deținute în cantități mari în colecție și având posibilitate ulterioară de a le împrumuta în regim automatizat.

Conform *Dicționarului explicativ de biblioteconomie și știința informării* (M. Regneală / București, 2001), *Conversia retrospectivă (retroconversia)* este introducerea în sistemul informatizat a unor date existente în sistem înainte de informatizarea sa.

Retroconversie

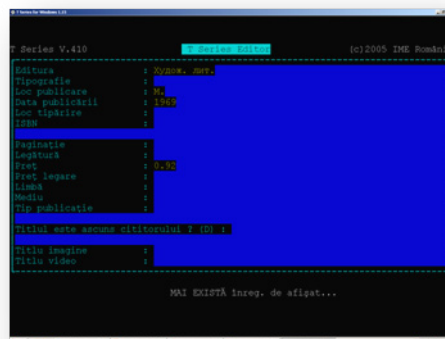
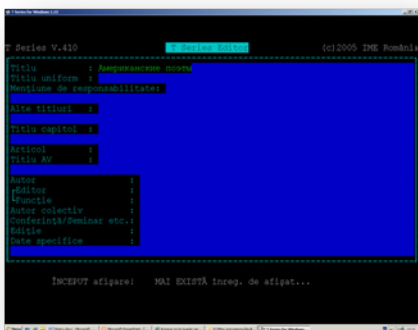
Etapile procesului de retroconversie:

I etapă - în modulul Circulație (întreținere, înregistrare completă unitate, înregistrare unitate - cărți după titlu) se introduc datele de pe foaia de titlu în câmpurile: titlul documentului, informație despre titlu, autor, ediție, locul, data publicării, numărul inventar și localizarea, cu atribuirea simbolului N (necatalogat) în câmpul Clasificare CZU, devenit criteriul de selectare în redactarea ulterioară pentru bibliotecarii din Serviciul Catalogare, Indexare

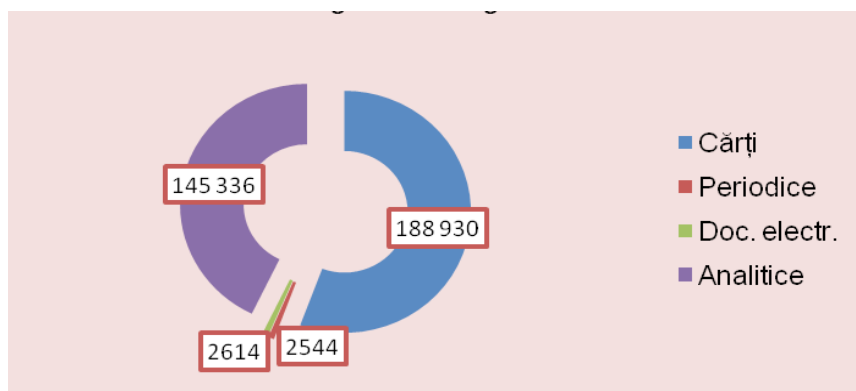
II etapă - bibliotecarul/catalogator selectează documentul cu sigla N și

completează toate câmpurile pentru formarea notiței bibliografice depline apelînd la fișa-matră din Catalogul de serviciu.

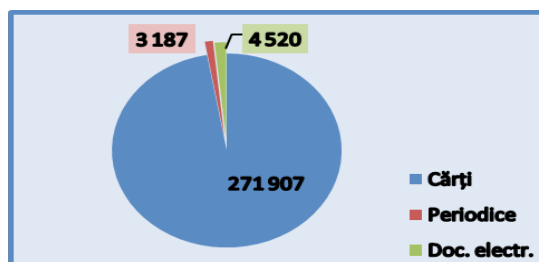
Realizarea acestui proces s-a efectuat și se efectuează în continuare de către personalul bibliotecii, anterior fiind antrenat în multiple activități de instruire profesională.

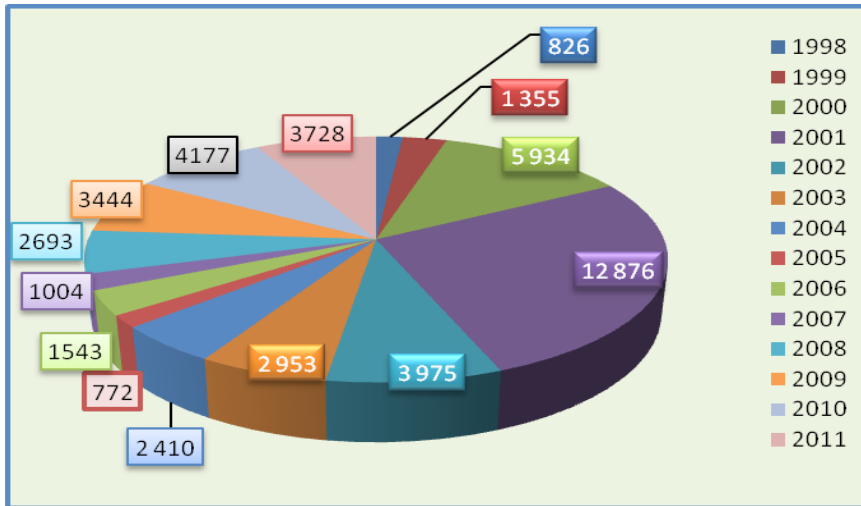
Baza de date a Bibliotecii la 01.01.2012 cuprinde 339 424 înregistrări bibliografice

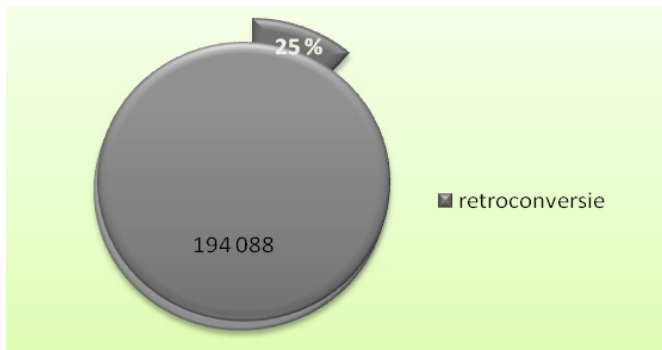
Colecția totală constituie 279 614 titluri

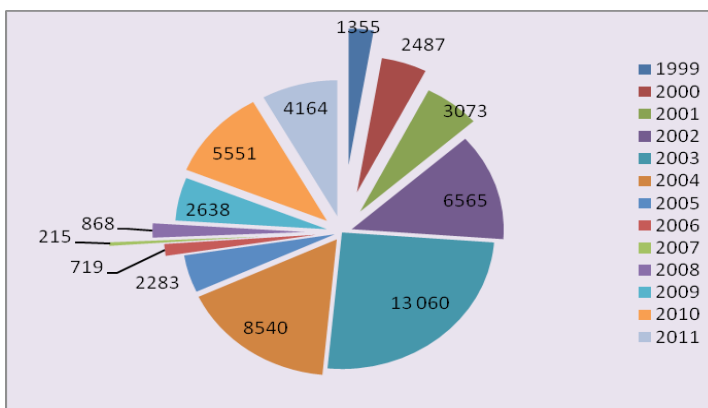
Documente pasibile retroconversiei în anii 1998-2011

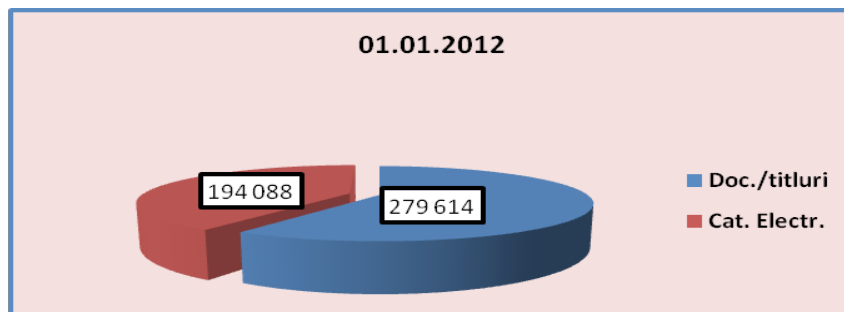
Total au fost supuse retroconversiei **47 690** documente, ce alcătuiește **25%** din titlurile deja existente în baza de date.

Redactarea înregistrărilor bibliografice prin retroconversie:

Total au fost redactate 51 518 notițe bibliografice.

Catalogul electronic on-line, de la crearea sa, oglindește în jur de 70% din toată colecția deținută.

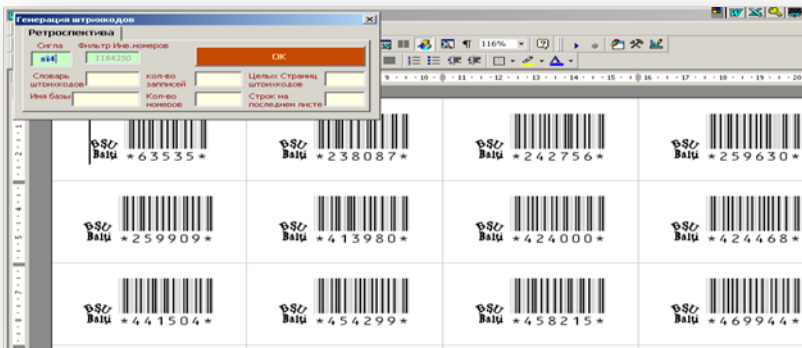
Barcodare

O altă activitate de bibliotecă ce vizează introducerea publicațiilor în circulație este **barcodarea** publicațiilor. Barcodă este o etichetă cu coduri de bare, care reprezintă numărul de inventar și urmează să fie lipită pe un document de bibliotecă. Etichetele-barcod sînt generate de un program special apoi se imprimă. Ele permit identificarea rapidă a documentelor și elimină posibilitățile de eroare.

Barcod – cod lizibil în mod optic în care caracterele alfanumerice sînt constituite din linii verticale de diferite grosimi, spațiale diferit, care se citește cu ajutorul scanner-ului și se interpretează de către calculator (Dicționarul explicativ de biblioteconomie și știința informării / M. Regneală. București, 2001)

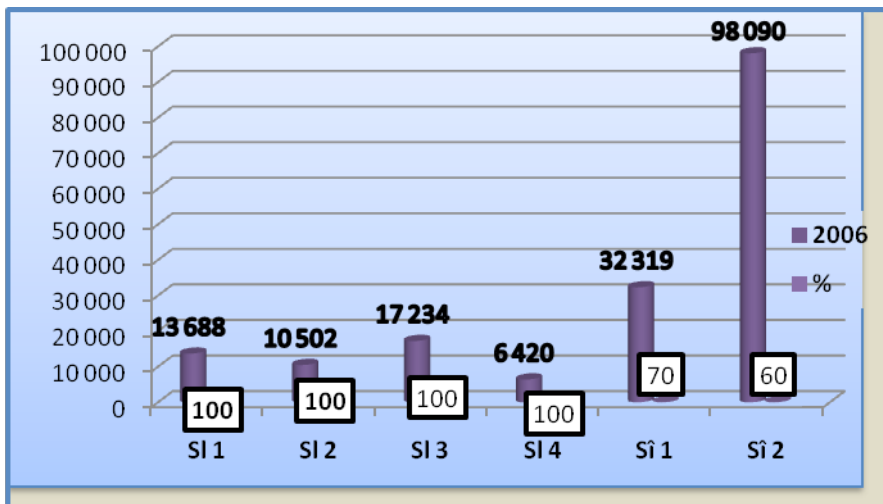
La finele anului 2000 a început barcodarea documentelor noi și a celor din retroconversie (inventariate și neinventariate). În acest sens, a fost elaborată o instrucțiune și un program aplicativ menit să selecteze numerele de inventar din colecția uzuală și să tipărească barcodele în condiții locale.

Pentru a fi realizat împrumutul automatizat prin *Modulul Circulație*, în Bibliotecă au fost utilizate 2 programe ale barcodării documentelor : *Barcodarea curentă* și *Barcodarea-Retro*. În cadrul *barcodării curente* s-a utilizat programul **Barcode** (elaborat de Centrul *Automatizare*), care forma etichete pentru cod de bare pentru achiziții și pentru documentele neinventariate, iar pentru documentele din retroconversie - *Programul Barcode-Retro*. La *Barcodarea-Retro* s-au utilizat *Barcodarea după cotă* și *Barcodarea concomitentă*. Prima modalitate permitea barcodarea după cotă și după locul de păstrare a documentului.

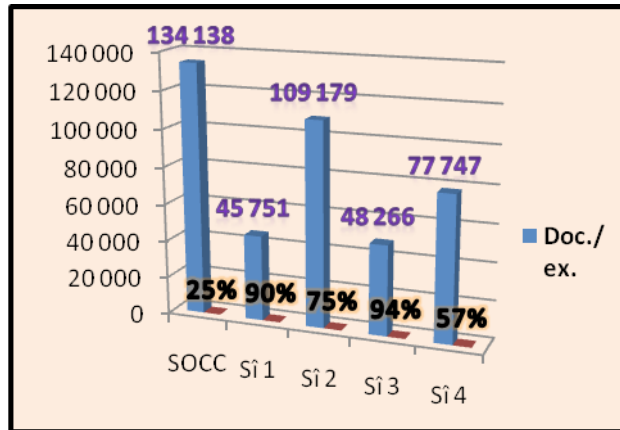

Сea mai eficientă metodă s-a dovedit a fi *Barcodarea concomitentă* cu introducerea informației în *Catalogul electronic* avînd sursa în față.

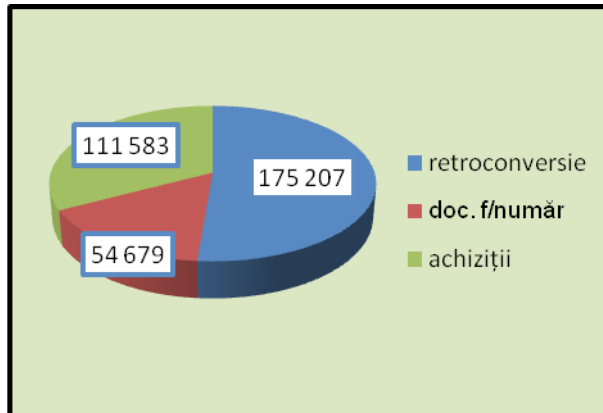
Tabloul barcodării documentelor de bibliotecă la finele anului 2006, atunci cînd unele subdiviziuni au finalizat barcodarea documentelor din colecțiile lor:

Barcodarea documentelor la finele anului 2011

La 01.01.2012, Colecția Bibliotecii numără **1 015 920** doc./ ex. (inclusiv **154 464** ex. publicații periodice).

În total au fost barcodate **371 146** publicații, ce constituie **36%** din totalul documentele bibliotecare.

Concluzii

Retroconversia și barcodarea sînt procese inevitabile pentru asigurarea :

- ▶ accesului la informații despre colecțiile Bibliotecii (documente achiziționate pînă în anul 1998);
- ▶ extinderii bazei de date;

- ▶ promovării colecțiilor;
- ▶ împrumutului în sistem informatizat a documentelor din colecțiile mari;
- ▶ verificării / ordonării colecțiilor și informațiilor din cataloagele tradițional și electronic.

Toate acestea se realizează în Biblioteca universitară bălțeană conform unei viziuni strategice bine determinate, însoțite de un suport logistic și echipament tehnic respectiv.

Bibliografie:

1. **Biblioteca universitară bălțeană la 60 ani.** Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți ; Bibl. Șt.; alcăt.: E. Harconița, E. Scurtu, M. Fotescu, E. Stratan, Bălți, 2005. 214 p. ISBN 9975-931-98-7.
2. **Janko Tunde** Reorganizarea și optimizarea activităților în bibliotecă de științe economice și gestiunea afacerilor "Lucian Blaga" [citat 19.12.2011]. Disponibil pe Internet: < <http://www.bcuculj.ro/bibliorev/biblio1.html>>
3. **Metodologia conversiei retrospective a informației.** Elab.: E. Harconița, I. Afatin, V. Staver, S. Blascic. 2000.
4. **Metodologia conversiei retrospective a informației privind documentele fără număr inventar.** Elab.: E. Harconița, I. Staver, V. Staver. 2001. **Metodologia efectuării retrospective a informației asupra documentelor din bibliotecă.** Red.: E. Harconița. 1997.
5. **Raport de activitate al Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”.** Bălți. 1989 – 2010.
6. **Regneală, Mircea.** Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării : În 2 vol. Ed. a 2-a rev. și adăugită. București.: FABR : S.C. INFCON), 2011. Vol. 1-2.
7. **Retroconversia și barcodarea documentelor – premisele aplicării Modulului de Circulație.** Alcăt.: D. Caduc, E. Stratan. Power Point.
8. **TINLIB - Manual de Circulație : V 280.** IME România. București, [1998?]. 93 p.